DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 16 december 2008 *

I mål C-205/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Hof van beroep te Gent (Belgien) genom beslut av den 20 mars 2007, som inkom till domstolen den 19 april 2007, i brottmålet mot

Lodewijk Gysbrechts,

Santurel Inter BVBA,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W. A. Timmermans, A. Rosas och K. Lenaerts samt domarna A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, J. Klučka, och C. Toader (referent),

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: V. Trstenjak,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 20 maj 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Santurel Inter BVBA, genom H. Van Dooren, advocaat,

— Belgiens regering, genom L. Van den Broeck och C. Pochet, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom B. Stromsky och M. van Beek, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 17 juli 2008 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 28–30 EG.

2 Begäran har framställts i ett brottmål mot Lodewijk Gysbrechts och företaget Santurel Inter BVBA (nedan kallat Santurel) för brott mot den belgiska lagstiftningen om distansförsäljning.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapsrätten

3 I artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal (EGT L 144, s. 19) föreskrivs följande:

”1. Vid varje distansavtal skall konsumenten ha rätt till en frist på minst sju arbetsdagar för att frånträda avtalet, utan påföljd och utan att ange några skäl. Den enda kostnad som får läggas på konsumenten på grund av att han utövar sin ångerrätt är den direkta kostnaden för att skicka tillbaka varan.

För utövande av denna rätt löper fristen

— för varor från och med den dag då konsumenten mottar dem, när skyldigheterna i artikel 5 har uppfyllts,

…

2. När konsumenten utövar sin ångerrätt i enlighet med den här artikeln, skall leverantören kostnadsfritt återbetala de belopp som konsumenten har betalat. Den enda kostnad som får läggas på konsumenten på grund av att han utövar sin ångerrätt är den direkta kostnaden för att skicka tillbaka varan. Denna återbetalning skall göras snarast möjligt och i varje fall inom 30 dagar.

…”

4 I artikel 14 i direktiv 97/7 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna får, för att säkerställa en högre skyddsnivå för konsumenten på det område som omfattas av detta direktiv, anta eller behålla strängare bestämmelser som är förenliga med EG-fördraget. Dessa bestämmelser skall, i förekommande fall och med hänsyn till allmänintresset, inbegripa ett förbud mot saluförande genom distansavtal på deras territorier av vissa varor och tjänster, i synnerhet läkemedel, med vederbörlig hänsyn tagen till fördraget.”

Nationell rätt

5 Konsumentens ångerrätt regleras i lag av den 14 juli 1991 angående affärsmetoder samt upplysning och skydd av konsumenter (loi sur les pratiques du commerce et sur l’information et la protection du consommateur) (nedan kallad lagen om konsumentskydd), i dess ändrade lydelse.

6 I artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd föreskrivs följande:

”Förskott eller betalning får inte krävas av konsumenten före utgången av den i artikel 80.1 nämnda ångerfristen på sju arbetsdagar. Detta påverkar emellertid inte tillämpningen av artikel 45.1 i lag av den 12 juni 1991 om konsumentkrediter.

För det fall att den i artikel 80.1 och 80.2 nämnda ångerrätten utövas ska försäljaren utan kostnad återbetala de belopp som konsumenten har betalat. Återbetalningen ska senast ske inom trettio dagar från det att ångerrätten gjordes gällande.

Förbudet i artikel 80.1 ska inte gälla för det fall försäljaren kan visa att han har följt de bestämmelser som fastställts av Konungen vad gäller återbetalningen av de belopp som konsumenten har betalat.”

7 Den kungliga kungörelse som det hänvisas till i artikel 80.3 sista stycket har ännu inte antagits.

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

8 Santurel är ett företag som specialiserat sig på grossisthandel och detaljhandel med kosttillskott. Den största delen av försäljningen sker on-line via företagets webbplats. De beställda varorna skickas sedan till köparna i postpaket.

9 Lodewijk Gysbrechts är grundare och verkställande direktör för detta företag.

10 År 2001 uppstod en tvist mellan Santurel och en av företagets kunder vid namn Delahaye, som var bosatt i Frankrike, på grund av att denne inte hade betalat för vissa av de varor som hade levererats till honom. Efter det att företaget hade väckt talan vid Juge de paix de Dendermonde (Belgien), meddelade denna domstol tredskodom mot Delahaye.

11 Delahaye anförde därefter klagomål och anförde att han hade skickat tillbaka varorna, men ingav inte någon bevisning till stöd för detta. Den belgiska myndigheten för övervakning av näringsverksamhet (l'administration de l'inspection économique, nedan kallad tillsynsmyndigheten) inledde därefter en undersökning i samband med vilken det fastställdes att skyldigheten att upplysa konsumenten om dennes ångerrätt, som föreskrivs i lagen om konsumentskydd, hade åsidosatts. Santurel uppmärksammades på dessa åsidosättanden, och förelades därvid att bringa den rättsstridiga situationen att upphöra.

12 Santurel ändrade följaktligen upplysningarna på dess webbplats, bland annat genom att ange att varorna skulle betalas inom åtta dagar från mottagandet av dem. Betalning för varor som levereras inom Belgien ska ske via bankgiro, postgiro eller med kreditkort. Betalning med kreditkort är det enda betalningssätt som godtas beträffande andra länder. I samtliga fall då en betalning görs med kreditkort ska kunden ange kreditkortsnumret och kortets giltighetstid på beställningsordern.

13 Tillsynsmyndigheten, som ansåg att denna ändring inte var tillräcklig, väckte åtal mot Santurel och mot Lodewijk Gysbrechts, i hans egenskap av verkställande direktör, för brott mot bestämmelserna om distansförsäljning i lagen om skydd för konsumenter. Dessa brott avsåg bland annat överträdelse av förbudet i artikel 80.3 i den belgiska lagen om konsumentskydd mot att kräva förskott eller betalning av något slag av konsumenten innan ångerfristen på sju arbetsdagar hade löpt ut. Att kreditkortsnumret angavs på beställningsordern möjliggjorde för Santurel, enligt tillsynsmyndigheten, att erhålla betalning för varorna innan ångerfristen på sju arbetsdagar hade löpt ut, vilket stod i strid med de krav som uppställs i lagen.

14 Santurel och Lodewijk Gysbrechts dömdes för dessa brott till böter om 1 250 euro vardera av Tribunal de première instance i Dendermonde. Samtliga parter i målet vid den nationella domstolen överklagade denna dom till Hof van beroep te Gent.

15 Hof van beroep te Gent konstaterade att förbudet i artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd medför en risk för att en belgisk näringsidkare endast med svårighet kan erhålla betalning för sina varor, när de har levererats till kunder i en annan medlemsstat. Denna risk är än mer överhängande när det, som i målet vid den nationella domstolen, är fråga om relativt små belopp.

16 Hof van beroep te Gent ansåg under dessa omständigheter att det inte var uteslutet att det fanns fog för Santurels och Lodewijk Gysbrechts ståndpunkt, att det ifrågavarande förbudet utgör ett otillåtet hinder för den fria rörligheten för varor inom gemenskapen. Hof van beroep te Gent beslutade följaktligen att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Utgör den belgiska lagen av den 14 juli 1991 om affärsmetoder samt information till och skydd av konsumenter en åtgärd med motsvarande verkan som är förbjuden enligt artiklarna 28–30 EG, såvitt avser förbudet i artikel 80.3 i denna nationella lag mot att begära förskott eller betalning av något slag från konsumenten under den tvingande ångerfristen, vilket medför att denna lag inte påverkar den inhemska handeln med varor på samma sätt som transaktioner med medborgare i en annan medlemsstat, och uppkommer det därvid ett faktiskt hinder för den i artikel 23 EG skyddade fria rörligheten för varor?”

Prövning av tolkningsfrågan

Parternas yttranden

17 Santurel har huvudsakligen gjort gällande att de belgiska myndigheternas tolkning av den aktuella bestämmelsen, enligt vilken det är förbjudet för leverantören att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten vid distansförsäljning, står i strid med de krav som uppställs i artiklarna 28–30 EG.

18 Mot bakgrund av vad som fastslagits i dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Dassonville (REG 1974, s. 837), och av den 24 november 1993 i de förenade målen C-267/91 och C-268/91, Keck och Mithouard (REG 1993, s. I-6097), har Santurel gjort gällande att förbudet i den aktuella bestämmelsen i praktiken till övervägande del berör exporten av nationella varor, och således utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion, som är förbjuden enligt fördraget.

19 Enligt den belgiska regeringen är syftet med artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd att med tillämpning av artikel 14 i direktiv 97/7 säkerställa en hög skyddsnivå i konsumenternas intresse. Av detta följer att artikel 80.3 bör tolkas så, att leverantören åläggs en skyldighet att erbjuda flera betalningsformer, varav åtminstone en av dem ger konsumenten möjlighet att betala de levererade varorna efter det att ångerfristen har löpt ut.

20 De säkra betalningssystemen som gör det omöjligt att erhålla beloppet för de levererade varorna innan den lagstadgade ångerfristen har löpt ut är enligt den belgiska regeringen förenliga med den aktuella bestämmelsen, eftersom konsumenten bibehåller den villkorslösa rätten att begära att det belopp som har betalats ska återbetalas av det

betalningsförmedlande organet om konsumenten utövar sin ångerrätt. Endast en förklaring där leverantören förbinder sig att inte inkassera detta belopp innan ångerfristen har löpt ut uppfyller däremot inte de krav som uppställs i lagen om konsumentskydd.

21 Den belgiska regeringen har vidare angett att en kunglig kungörelse är under antagande, vilken i framtiden kommer att reglera ett betalningssystem vid distansförsäljning, genom vilket leverantören kommer att skyddas utan att det föreligger någon risk för konsumenten. Enligt detta system ska konsumenten sätta in köpeskillingen på kontot hos en tredje oberoende part. När ångerfristen har löpt ut kommer summan sedan att överföras till leverantören av varorna.

22 Den belgiska regeringen har medgett i sina skriftliga yttranden att den aktuella bestämmelsen har en mer begränsande verkan på handeln med personer i andra medlemsstater. Enligt regeringen är denna bestämmelse likväl förenlig med gemenskapsrätten, även om leverantörens risk är mer omfattande.

23 Vad gäller bestämmelsernas förenlighet med artikel 28 EG har den belgiska regeringen framhållit att den bestämmelse som är aktuell i det nationella målet inte utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion då bestämmelsen inte innebär att de importerade varornas tillträde till den belgiska marknaden blir svårare. Bestämmelsen skapar i stället en situation som är mindre fördelaktig för de belgiska näringsidkarna i jämförelse med den situation som näringsidkare från andra medlemsstater befinner sig i, vilket inte strider mot kraven i artikel 28 EG.

24 Den belgiska regeringen anser, för det fall domstolen skulle finna att den aktuella bestämmelsen utgör en åtgärd med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner, att denna åtgärd kan motiveras med hänsyn till konsumentskyddet, i synnerhet för att säkerställa att ångerrätten som följer av artikel 6 i direktiv 97/7 kan utövas på ett effektivt sätt. Den aktuella bestämmelsen står samtidigt i proportion till det mål som eftersträvas. Förbudet mot att kräva förskott eller betalning av något slag av konsumenten innan ångerfristen har löpt ut har nämligen till syfte att säkerställa att samma konsument kan utöva sin ångerrätt på ett effektivt sätt, genom att undvika att de svårigheter som uppkommer i samband med återbetalning av belopp som betalats avskräcker konsumenten från att utöva denna rätt.

25 Vad gäller frågan huruvida den aktuella bestämmelsen är förenlig med artikel 29 EG, har den belgiska regeringen framhållit att det inte görs någon åtskillnad mellan försäljning till personer som är bosatta i Belgien och försäljning till konsumenter i andra medlemsstater. Det föreligger därmed inte en särskild exportrestriktion.

26 Europeiska gemenskapernas kommission är av uppfattningen, vad gäller förenligheten med artikel 28 EG, att den aktuella bestämmelsen berör alla näringsidkare som bedriver verksamhet på den nationella marknaden, och att den rättsligt sett har samma inverkan på de inhemska varorna och de importerade varorna. Det ankommer för övrigt på den nationella domstolen att bedöma den faktiska inverkan på handeln inom gemenskapen. Även om den nationella bestämmelsen skulle anses utgöra en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion, anser kommissionen att den är motiverad med hänsyn till konsumentskyddet och att den står i proportion till det legitima mål som eftersträvas.

27 Vad gäller förenligheten med artikel 29 EG har Europeiska gemenskapernas kommission gjort gällande att den aktuella bestämmelsen inte utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ exportrestriktion, då det i detta fall inte är fråga om en åtgärd som särskilt har till syfte eller verkan att begränsa exportflödet.

28 Kommissionen har vid förhandlingen inte desto mindre lagt fram alternativet att domstolen ändrar definitionen av åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa exportrestriktioner, så att den omfattar de åtgärder ”som har till verkan att begränsa exporten och som gör en åtskillnad mellan den inhemska handeln i en medlemsstat och exporten”. Den aktuella bestämmelsen skulle enligt denna nya definition utgöra en åtgärd med motsvarande verkan, som skulle kunna motiveras med hänsyn till konsumentskyddet. Den skulle dock inte uppfylla proportionalitetskravet.

Domstolens svar

Inledande synpunkter

29 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan till domstolen för att få klarhet i huruvida artiklarna 28–30 EG utgör hinder för en nationell bestämmelse som förbjuder leverantören att kräva förskott eller betalning av något slag innan ångerfristen har löpt ut vid distansförsäljning.

30 Det framgår av de handlingar i det nationella målet som getts in till domstolen, och av de yttranden som avgetts vid domstolen, att Lodewijk Gysbrechts och Santurel har dömts på grund av att de har begärt att få kreditkortsnumren av konsumenterna innan ångerfristen har löpt ut. Enligt den tolkning av den aktuella bestämmelsen som tillämpas av de belgiska myndigheterna kan inte leverantören kräva att få kreditkortsnumret av konsumenten när ett distansavtal slutits, även om leverantören förbinder sig att inte använda det för att inkassera betalningen förrän fristen i fråga har löpt ut.

31 Det finns skäl att pröva ett sådant förbud som det som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen, såsom det beskrivits i punkt 30 ovan och mot bakgrund av den tolkning som gjorts av de belgiska myndigheterna i det nationella målet, i syfte att ge den nationella domstolen alla upplysningar om hur gemenskapsrätten ska tolkas, upplysningar som kan vara användbara vid avgörandet av målet, även om den nationella domstolen inte har hänvisat till dessa i sina frågor (se dom av den 11 september 2007 i mål C-17/06, Céline, REG 2007, s. I-7041, punkt 29).

32 Förbudet i artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 97/7.

33 Enligt fast rättspraxis ska nationella åtgärder, inom ett område där det har skett en uttömmande harmonisering på gemenskapsnivå, bedömas mot bakgrund av harmoniseringsåtgärdens bestämmelser och inte mot bakgrund av de primärrättsliga bestämmelserna (se dom av den 11 december 2003 i mål C-322/01, Deutscher Apothekerverband, REG 2003, s. I-14887, punkt 64).

34 Det framgår emellertid i förevarande fall att det inte har skett någon uttömmande harmonisering genom direktiv 97/7. I artikel 14.1 i direktivet föreskrivs uttryckligen att medlemsstaterna får, för att säkerställa en högre skyddsnivå för konsumenten på det område som omfattas av detta direktiv, anta eller behålla strängare bestämmelser, under förutsättning att denna befogenhet utövas med vederbörlig hänsyn tagen till fördraget (se domen i det ovannämnda målet Deutscher Apothekerverband, punkt 64).

35 Av detta följer att en sådan bestämmelse inte utesluter att det föreligger ett behov av att undersöka huruvida den nationella åtgärden i fråga är förenlig med artiklarna 28–30 EG.

36 Vad gäller frågan huruvida artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd är förenlig med bestämmelserna i artikel 28 EG finns skäl att framhålla att ett sådant förfarande som det som är i fråga i målet vid den nationella domstolen inte avser import, utan tvärtom export, av varor från Belgien till andra medlemsstater.

37 Med hänsyn till att undersökningen av huruvida artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd är förenlig med artikel 28 EG inte har något samband med saken i målet vid den nationella domstolen, kommer domstolen inte att pröva denna aspekt av tolkningsfrågan.

Huruvida det är fråga om en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ exportrestriktion i den mening som avses i artikel 29 EG

38 För att den fråga som ställts av den hänskjutande domstolen ska kunna besvaras ska det således fastställas om förbudet som föreskrivs i den aktuella bestämmelsen utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ exportrestriktion.

39 Det ska undersökas om den aktuella bestämmelsen är förenlig med artikel 29 EG med hänsyn tagen till de nationella myndigheternas tolkning, enligt vilken leverantörerna inte får begära att få kreditkortsnumret av konsumenterna, även om de förbinder sig att inte använda sig av det innan ångerfristen har löpt ut.

40 Nationella åtgärder som särskilt har till syfte eller verkan att begränsa exportflödet och därigenom skapa en skillnad mellan en medlemsstats inrikes- respektive utrikeshandel, så att den berörda medlemsstatens inhemska produktion eller inhemska marknad tillförsäkras en särskild fördel till skada för handeln eller produktionen i andra

medlemsstater, har ansetts utgöra åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa exportrestriktioner (dom av den 8 november 1979 i mål 15/79, Groenveld, REG 1979, s. 3409, punkt 7).

41 I målet vid den nationella domstolen tycks det som om, såsom den belgiska regeringen för övrigt har framhållit i sina skriftliga yttranden, ett förbud mot att kräva betalning i förskott fråntar de berörda näringsidkarna ett effektivt medel för att skydda sig mot risken att inte få betalt. Detta gäller i än större utsträckning när den nationella bestämmelsen i fråga tolkas så, att det är förbjudet för leverantörer att begära att få kreditkortsnumret av en konsument även om de förbinder sig att inte använda sig av dem för betalningsändamål innan ångerfristen har löpt ut.

42 Det framgår av beslutet om hänskjutande att förbudet i allmänhet har mer omfattande konsekvenser för den gränsöverskridande försäljning som sker direkt till konsumenterna, särskilt för försäljning som sker med hjälp av Internet. Detta beror bland annat på svårigheterna att driva in betalning, i synnerhet när det är fråga om relativt små belopp, från en konsument i en annan medlemsstat som inte uppfyller sina skyldigheter.

43 Ett sådant förbud som det som nu är i fråga har en större inverkan på exporten av medlemsstatens varor än på försäljningen av varor på medlemsstatens inhemska marknad, även om förbudet är tillämpligt på alla näringsidkare som bedriver verksamhet i medlemsstaten.

44 Ett sådant förbud som det nu aktuella, som innebär att leverantören inte får kräva förskott eller betalning av något slag vid distansförsäljning innan ångerfristen har löpt ut, utgör således en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ exportrestriktion. Detsamma gäller förbudet för leverantören att begära att få konsumenternas kreditkortsnummer, även om leverantören förbinder sig att inte använda sig av det för betalningsändamål innan fristen har löpt ut.

Huruvida åtgärden med motsvarande verkan eventuellt är motiverad

45 En nationell åtgärd som står i strid med artikel 29 EG kan motiveras av en av de grunder som anges i artikel 30 EG samt av tvingande allmänintressen, under förutsättning att åtgärden står i proportion till det legitima mål som eftersträvas.

46 Ingen av de grunder som anges i artikel 30 EG är relevanta med avseende på målet vid den nationella domstolen.

47 Enligt fast rättspraxis kan emellertid restriktioner för den fria rörligheten för varor vara motiverade med hänsyn till konsumentskyddet, som kan utgöra ett legitimt mål av allmänintresse (se dom av den 20 februari 1979 i mål 120/78, Rewe-Zentral, REG 1979, s. 649, punkt 8, och av den 23 februari 2006 i mål C-441/04, A-Punkt Schmuckhandel, REG 2006, s. I-2093, punkt 27).

48 Det har inte bestritts i målet vid den nationella domstolen att den aktuella bestämmelsen har antagits för att säkerställa konsumentskyddet, och i synnerhet för att konsumenten på ett effektivt sätt ska kunna utöva den ångerrätt som han garanteras genom artikel 6 i direktiv 97/7.

49 Konungariket Belgien har valt att ge konsumenten ett starkare skydd, med stöd av den möjlighet som medlemsstaterna tillerkänns genom artikel 14 i direktiv 97/7 att anta strängare bestämmelser på det område som omfattas av direktivet, genom att inte bara förbjuda leverantörer att ålägga en påföljd när ångerrätten utövas, utan också att kräva förskott eller betalning av något slag innan ångerfristen har löpt ut. Den aktuella bestämmelsen har även till syfte att förstärka konsumentens rätt att frånträda avtalet utan att behöva oroa sig för återbetalningen av de belopp som har betalats.

50 Det återstår att avgöra huruvida denna bestämmelse, och de nationella myndigheternas tolkning av den, står i proportion till det eftersträvade målet.

51 Enligt fast rättspraxis ska det, för att det ska kunna avgöras om nationella bestämmelser överensstämmer med proportionalitetsprincipen, inte bara kontrolleras om de åtgärder som föreskrivs i bestämmelserna är ägnade att säkerställa att de eftersträvade målen uppnås, utan likaledes om de går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål (se dom av den 14 september 2006 i de förenade målen C-158/04 och C-159/04, Alfa Vita Vassilopoulos och Carrefour-Marinopoulos, REG 2006, s. I-8135, punkt 22).

52 Förbudet mot att kräva förskott eller betalning av något slag innan ångerfristen har löpt ut, och förbudet mot att begära att få kreditkortsnumret av köparna, är ägnade att

säkerställa en hög skyddsnivå för konsumenter vid distansförsäljning, särskilt vad gäller utövandet av deras ångerrätt.

53 Det ska emellertid undersökas om den nationella åtgärden i fråga går utöver vad som är nödvändigt för att det eftersträvade målet ska uppnås, och om det skulle kunna vidtas åtgärder som ger ett lika verkningsfullt skydd för konsumenten, men som har en mindre begränsande verkan på handeln inom gemenskapen.

54 Det bör erinras om att ett av distansavtalens särdrag är att parternas fullgörande av avtalsförpliktelserna ofta äger rum vid skilda tidpunkter. Det är således möjligt att konsumenten får betala för varan innan den kommit fram till konsumenten eller att leverantören levererar varan utan att ha fått betalning för den. Detta skapar en särskild risk för att de avtalsslutande parterna begår avtalsbrott.

55 Det ankommer på medlemsstaterna att i enlighet med gemenskapsrätten avgöra dels på vilket sätt denna risk ska fördelas mellan leverantören och konsumenten, dels på vilka sätt de avtalsslutande parterna ska kunna skydda sig häremot.

56 Även om förbudet mot att kräva betalning inom ångerfristen ökar leverantörernas osäkerhet beträffande betalningen av de levererade varorna, tycks detta förbud vara nödvändigt för att säkerställa den skyddsnivå som åsyftas i den aktuella bestämmelsen. En konsument som har betalat ett förskott till leverantören är nämligen mindre benägen att utöva sin ångerrätt, även om varorna inte helt och hållet motsvarar dennes förväntningar.

57 Vad mer specifikt gäller förbudet för leverantören att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten, kan det konstateras att detta förbud hör samman med det förbud som föreskrivs i artikel 80.3 i lagen om konsumentskydd.

58 Detta förbud följer nämligen av de behöriga belgiska myndigheternas tillämpning av förbudet i den aktuella bestämmelsen, och det har samma syfte som det sistnämnda förbudet, det vill säga att säkerställa ett effektivt utövande av ångerrätten.

59 Förbudet för leverantören att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten är, i likhet med förbudet i den aktuella bestämmelsen, ägnat att säkerställa förverkligandet av det mål som eftersträvas, såsom framgår av punkt 52 ovan.

60 Det framgår emellertid av punkt 85 i generaladvokatens förslag till avgörande i förevarande mål att förbudet för leverantören att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten endast tjänar till att eliminera risken för att leverantören inkasserar betalningen av priset innan ångerfristen har löpt ut.

61 Om denna risk förverkligas strider emellertid leverantörens handlande i sig mot förbudet i den aktuella bestämmelsen, som får anses vara en ändamålsenlig och proportionerlig åtgärd för att uppnå det eftersträvade målet, vilket framgår av punkterna 54–57 ovan.

62 Förbudet för leverantören mot att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten går således utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet.

63 Den hänskjutande domstolens fråga ska därför besvaras så, att artikel 29 EG inte utgör hinder för nationella bestämmelser om gränsöverskridande distansförsäljning som förbjuder leverantören att kräva förskott eller betalning av något slag av konsumenten innan ångerfristen har löpt ut, men att den däremot utgör hinder mot förbudet, med tillämpning av dessa bestämmelser, att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten innan fristen har löpt ut.

Rättegångskostnader

64 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

Artikel 29 EG utgör inte hinder för nationella bestämmelser om gränsöverskridande distansförsäljning som förbjuder leverantören att kräva förskott eller betalning av något slag av konsumenten innan ångerfristen har löpt ut. Den utgör däremot hinder mot förbudet, med tillämpning av dessa bestämmelser, att begära att få kreditkortsnumret av konsumenten innan fristen har löpt ut.

Underskrifter